

Flugornas herre.

Premiär 24 september 2022

HELSINGBORGS
STADSTEATER

Flugornas herre.

William Golding's LORD OF THE FLIES

Anpassad för scen av Nigel Williams

Efter överenskommelse med Robert Fox Ltd and Faber and Faber Ltd

Översättning:

Eva C Johansson

I rollerna:

Ralph
Piggy
Jack
Roger
Simon
Sam
Eric
Maurice
Henry
Bill
Percival

Tobias Borvin
Cecilia Borssén
Ronja Svedmark
Nils Dernevik
Mira af Ugglas
Alaá Rashid
Evamaria Björk
Lotta Karlsson
André Gatu
Robert Olofsson
Annika Kofoed

Regi
Scenograf och kostymdesign
Ljusdesign
Maskdesign
Musik och ljuddesign
Föreställningsdramaturg
Regiassistent

Johan Paus
Marie Moberg
Casper Törneman
Lillebel Höglund
Emil Assing Høyer
Ann-Sofie Estrup Bertelsen
Elin Norin

Barnskådespelare

Charlie Borvin
Vilhelm Widjer

Klassisk tolkning begravs i sand

Regissören Johan Paus drivs av att försöka förstå världen. Det gör han helst genom att närma sig det som är allra svårast att begripa. "Det är då teater blir som bäst, tycker jag".

Det är 70 år sedan britten William Golding, influerad av andra världskrigets härjningar, skrev sin roman "Flugornas herre". Boken är en av den moderna litteraturhistoriens mest kända och lästa verk och trots att många årtionden har förflutit sedan den kom ut, är dess tema alltid relevant. Det är en av anledningarna till att nybakade regissören Johan Paus ville sätta upp pjäsen på Lillan.

–Jag läste boken redan på mellanstadiet, men jag tycker att den är än mer aktuell idag. Vi ser ett ökat våldsläge i världen och våldet kryper närmare oss. Jag tänker på Ukraina, men också på våldet mellan unga människor i vårt eget land. Därför blir det extra viktigt att ta i de här svåra ämnena. Om man inte vågar göra det med en humanistisk vinkel, så är det väldigt lätt att hamna i ett ohumanistiskt svar, säger han.

Lillans scen är fylld med en rekordstor ensemble – elva skådespelare! – och 15 ton svart akvariesand. I övrigt är rekvi-

sitan sparsmakad. Det är en rå och blodig tvåaktare som skildras, ibland på ett lekfullt sätt.

–Det här är en berättelse om unga människor. Det är en grupp skolbarn som flyr från ett hemskt krig. Deras flygplan kraschar och de hamnar på en öde där de tvingas försöka överleva i en allt våldsammare maktkamp. Leken är ett sätt för barn att förstå världen. Barn leker det de vet. Och de hierarkier man bär med sig, formar en, säger Johan Paus.

William Golding själv lär ha sagt att "Flugornas herre" handlar om människans inneboende ondska. Men vad säger du om den tolkningen?

–Enligt mig är det en felaktig tolkning. Det låter kanske brutalt, men handlingarna barnen utför, försöker ju lösa nånting. Det är viktigt att inte närma sig våldet som något galet och "annat", utan hela tiden försöka förstå och gestalta vad det är barnen försöker lösa genom

våldet. Vilka idéer om världen har de med sig som gör att just den handlingen just då är det bästa alternativet? Inte för att det de gör på så sätt blir försvarbar, utan för att förstå. Hur kan den handlingen vara en lösning på ett problem?

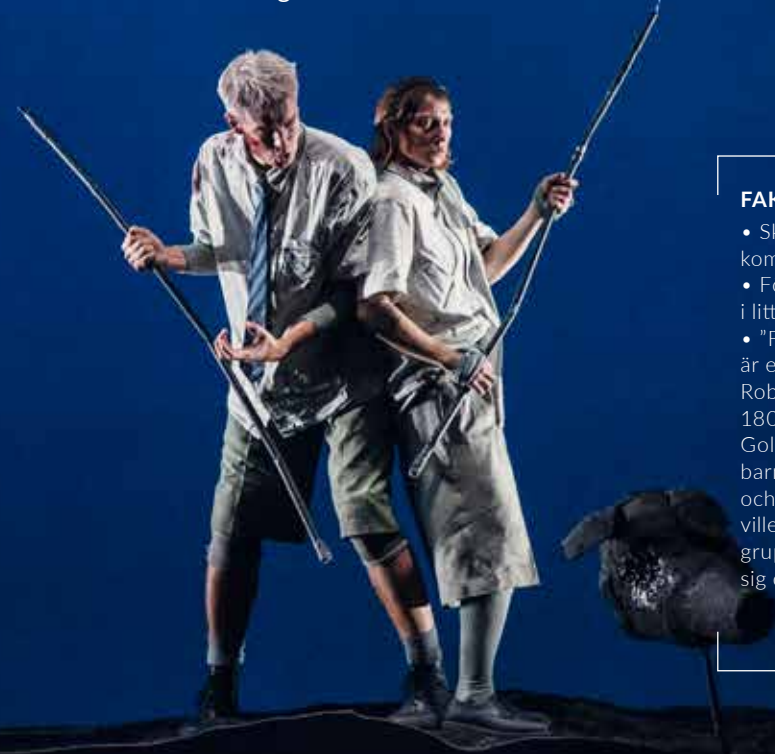
Att så många känner till eller har läst "Flugornas herre" redan innan de går in i teatersalongen, gör att han som regissör lägger stor vikt vid att betona delar av pjäsen hårdare än andra.

–Det är min uppgift att inte låta vissa saker vara för subtila, för då kan publiken missa det. Och så måste jag hela tiden påminna om vilka karaktärerna är: att de är traumatiserade barn på flykt undan krig.

Både han och ensemblen måste hela tiden förhålla sig till den mytiska kvalitet som den här historien besitter, förklarar han.

–Även om publiken består av många som har en relation till boken, så kommer det också många unga som inte har det. Det gör att vi måste komplettera och kontrastera mot de idéer om berättelsen som folk har, samtidigt som vi vill berätta en gripande historia för dem ser "Flugornas herre" för första gången, säger han och fortsätter:

–Även om alla har rätt att förstå berättelsen på sitt sätt, hoppas jag att vår version ska ge en mer mångfacetterad bild. Kanske ruckar vi på någons idéer, kanske fördjupar vi en annans.

FAKTA: FLUGORNAS HERRE

- Skrevs av William Golding och kom ut 1954.
- Författaren mottog Nobelpriset i litteratur år 1983.
- "Flugornas herre" sägs vara en ironisk kommentar till Robert Michael Ballantynes 1800-talsroman "Korallön". Golding använder samma namn på barnen i sin bok som i "Korallön" och Golding lär ha sagt att han ville skriva en berättelse om hur en grupp pojkar verkligen skulle bete sig om de hamnade på en öde ö.

Källa: Wikipedia

“När människan är rädd kan hon bli farlig”

Vem skulle ta rollen som ledare? Vem skulle halka längre ner i hierarkin? Och hur är det egentligen att arbeta tätt inpå William Goldings becksvarta klassiker? Det har skådespelarna i den rekordstora Lillan-ensemblen fått fundera på.

Ronja Svedmark

Om du hamnade på en öde ö, vilken plats i gruppen tror du att du skulle ta?

–Jag skulle ta en medlarroll och försöka få alla att tycka om mig. Detta skulle förstås slå tillbaka på mig själv och driva mig rakt in i gruppens dysfunktionella epicentrum, från vilket jag skulle tvingas retirera in i djungeln. Efter det skulle jag antingen leva som självhatande eremit eller återvända som föraktad pajas.

Alaá Rashid

”Hur skulle du beskriva din rollfigur, Sam?”

–Han kan inte föreställa sig att allt detta inte är en lek förrän han står inför ett val: att antingen anpassa sig eller vänta på räddning. Sam växer upp snabbt under de tunga och långsamma dagarna på ön.

Vilhelm Widjer

Vad är det första du skulle göra om du hamnade på en öde ö? Vilken plats i gruppen tror du att du skulle ta?

–Jag hade börjat med att försöka göra upp en eld och hitta mat. Och bygga en sovplats. Jag skulle försöka ha en struktur och planering för att inte förhastna mig.

–Jag är kontrollfreaket, en blandning av Ralph och Piggy. Jag tycker om att skriva ner allt, fördela arbetet och försöka ha koll på allihop. Att vara ledare är ingen drömroll för mig, men jag vill ha ordning och reda. Så länge alla gör det de ska, kan jag ta vilken roll i gruppen som helst. Så att vara med i den här pjäsen är drömjobbet. Jag får komma in och styra upp och sen går jag ut igen.

Robert Olofsson

Hur skulle du beskriva din rollfigur, Bill? Vad har han väckt för känslor hos dig?

–För mig är Bill en ung och osäker person som gör allt för att maskera det. Det gör honom till en följare som försöker skaffa sig status genom aggressivitet och förtryck. Jag tänker att han är en typisk högerextrem, främlingsfientlig fotbollshuligan.

–Arbetet med Bill har lärt mig att det nästan är omöjligt att påverka en sån person genom annat än att appellera till rädsla. Det har varit ett ganska tungt jobb med Bill.

Cecilia Borssén

Hur har du tänkt när du har format din Piggy?

–Vi bär alla åldrar inom oss. Att minnas sin egen 12-åring och betrakta de 12-åringar en har i sin närhet har hjälpt mig.

–Jag har försökt att tänka på Piggy som en lite annorlunda gosse som hela tiden söker sig till förnuftet, att han vill att det ska vara rättvist. Han är en person med väldigt stark moralisk kompass trots sin unga ålder, och trots att han tidigare tillbringat den mesta av sin tid med vuxna och inte så mycket med jämnåriga.

Charlie Borvin

Vad är det första du skulle göra om du hamnade på en öde ö? Vilken plats i gruppen tror du att du skulle ta?

–Alltså, man vill ju vara som Ralph men man kanske hade blivit helt galen. Jag tror att jag kanske hade varit den som tagit ansvar och som hade börjat bygga upp ett hem och göra upp regler så att man kunde leva där ett tag.

–Om det hade blivit uppdelat i två läger så hade jag varit med de goda. Jag hade kanske inte tagit ledarrollen utan hade varit som Sam och Eric. De är goda och bra men lite blyga. De tar inte så stor plats.

Annika Kofoed

Vad tycker du är berättelsens styrka?

– ”Flugornas herre” är en makalöst spännande historia om gruppdynamik, gruppträck och gruppens terror. Styrkan i storyn tycker jag är att den så intensivt fokuserar på ett ämne, nämligen hur en grupp kan agera i ett utsatt läge beroende på omständigheterna och på vilka personerna är.

–I ämnet ingår också behovet av en gemensam fiende och hur rädsla kan urholka medmänsklighet och civilkurage. Utmanande är att vi en är en stor ensemble på en ganska liten scen – det är verkligen ett unikt grupparbete. Det är en spännande process!

Nils Dernevik

Vilken plats i gruppen skulle du ta om du hamnade på en öde ö?

– Det känns som om det är omöjligt att veta, men det är väl tjuvningen med vår pjäs också, att en inte kan veta vem av karaktärerna en hade varit om en hamnade i samma sits. Vem av oss har inte tittat på ”Robinson” på tv och tänkt att det hade vart roligt att få ge sig i kast med ett sånt äventyr?

Nu kanske inte vår pjäs har så många likheter med tv-programmet men det är ändå kittlande att leka med tanken att vara helt beroende av sin egen förmåga till överlevnad för att klara livhanken och se vad en ”går för”.

–Jag hoppas såklart att jag hade gått i bräschen för tolerans, demokratisk ordning och fiske ... men vem vet vilka mörka sidor en öde ö kan locka fram.

Evamaria Björk

Vilken plats i gruppen skulle du ta om du hamnade på en öde ö?

– Ledare som blir mördad. Det är bara att tugga i sej.

André Gatu

Vad hade du för relation till "Flugornas herre" sedan tidigare?

– Jag var 14 år och gick 8:an när min lärare i SO, Reine Rydin, ville att vi skulle läsa och se "Flugornas herre". Det är en stark berättelse och jag kommer ihåg att jag blev fascinerad och rädd av människors, och barns, grymhet. Och att en grupp kan åstadkomma vad som helst oavsett om det är rätt eller fel moraliskt bara för att en ledare säger: "för att jag säger så". Arbetet med pjäsen har varit givande och utmanande men också skrämmande med tanke på dagens samhälle och med valet.

– Den här pjäsen är mer aktuell än någonsin: Vad är demokrati, vad är det att leda en grupp, vad är gruppsyck och vad innebär det att lyda blint eller att stå tyst vid sidan om och låta något ske? Vad är rätt och fel och när vet en att något har gått överstyr? Hur stark är egentligen den tysta massan och vet dom att det är dom som ger ledaren makten att styra och att det även är dom som kan ta makten tillbaka? När vet dom att det är för sent?

Lotta Karlsson

Vilka känslor har din rollfigur Maurice väckt hos dig?

– Maurice är ett barn som älskar att leka. Nu när han möts av skräck och rädsla så blir leken, och även hans vänners deltagande i leken, ännu viktigare för honom. Han har inte riktigt koll på att hans energiska sida kan odla rädsla hos andra. Den konflikten är super-spännande men startar många tankar om våld, lek och hierarki i mig. Kanske mer tankar än känslor.

Mira Af Ugglas

Vad hade du för relation till "Flugornas herre" sedan tidigare?

– Jag hade både läst boken och sett filmen från 90-talet. Som barn tyckte jag "Flugornas herre" var både svindlande och obehaglig och jag funderade på vad jag själv skulle gjort i pojkarnas situation.

– Nu upplever jag berättelsen ännu mer otäck men också mer intressant. När människan är rädd kan hon bli farlig och vad är skrämmande om inte fullständig hopplöshet?

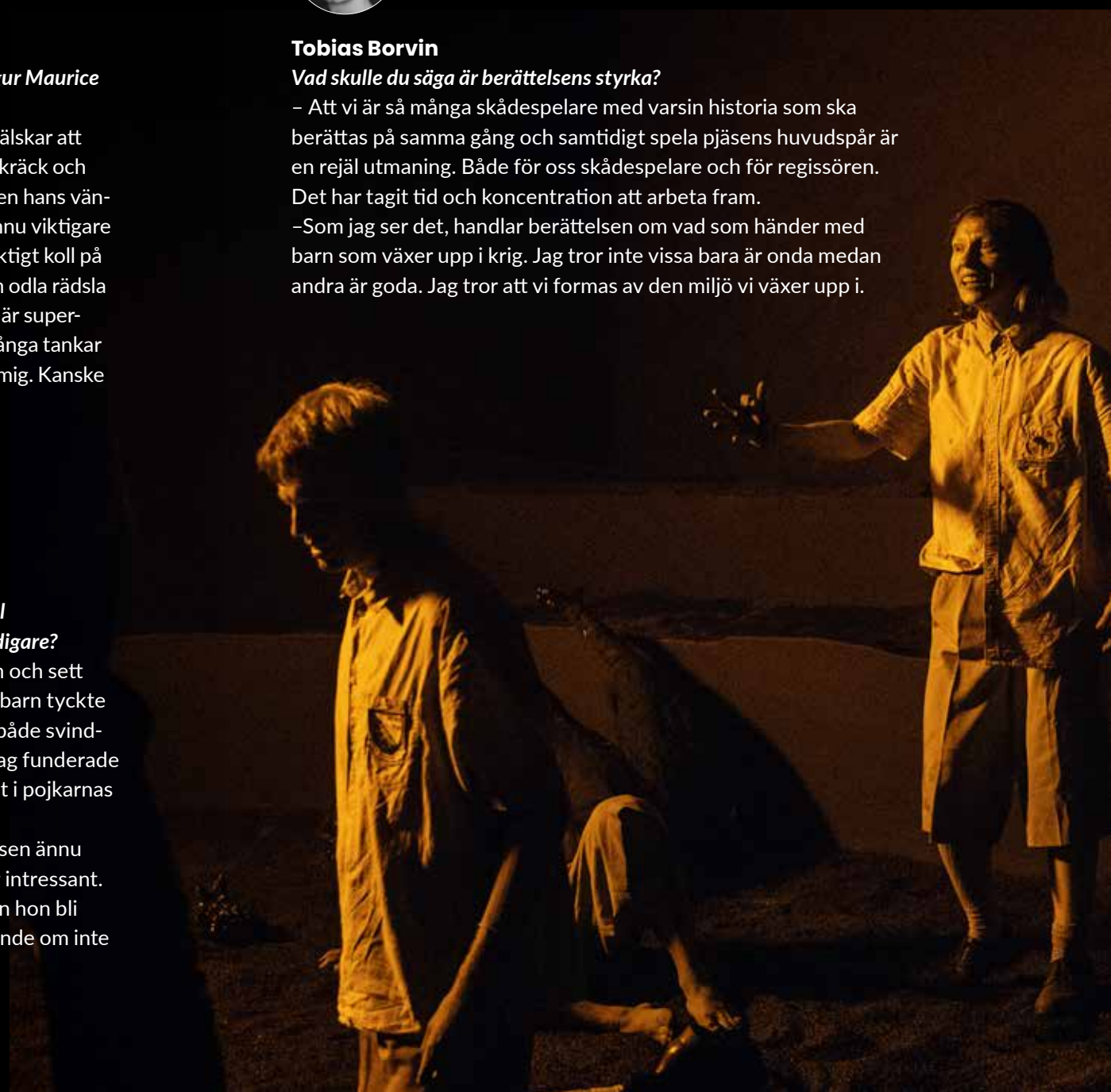

Tobias Borvin

Vad skulle du säga är berättelsens styrka?

– Att vi är så många skådespelare med varsin historia som ska berättas på samma gång och samtidigt spela pjäsens huvudspår är en rejäl utmaning. Både för oss skådespelare och för regissören. Det har tagit tid och koncentration att arbeta fram.

– Som jag ser det, handlar berättelsen om vad som händer med barn som växer upp i krig. Jag tror inte vissa bara är onda medan andra är goda. Jag tror att vi formas av den miljö vi växer upp i.

Inspicient
Ljudtekniker
Sufflör
Scenmästare

Rekvisitör
Belysningsmästare
Ljustekniker
Dekormålare
Attributmakare
Kostymmästare
Teaterskräddare

Färgare och patinerare
Smed
Maskörlärling
Dekorsnickare
Biljettförsäljning
Servicekoordinator
Publikvärdar

Jan-Peter Lemke
Ådi Lindborg
Mia Florberger
Nils Fritsch, Johan Andersson,
Fredrik Stadler
Sanne Hellberg
Anders Andersson
Anna Hausenkamp
Katarina C:son Brandt
Kerstin Larsson
Maria Tapper
Maria Tapper, Lovisa Håkansson,
Liselotte Sjöholm
Marie Moberg, Maria Tapper
Johan Andersson
Anissa Guedra
Mattias Rönn, Jonas Svensson
Stefan Dahl, Josefin Persson, Marie Björk
Helena Reijnow
Johanna Bernhold, Amanda Ebbersten,
Ida Gatmon, Maja Johansson, Tigris
Jonasson, Julia Jönsson, Lisa Kellerman,
Lina Mosen, Nikita Yourstone

Fastighetsansvarig
Teknisk samordnare, föreställningsteknik
Konstruktör och teknisk samordnare

Redaktör föreställningsprogram
Formgivning program och affisch
Affschfotograf
Föreställningsfotograf
Filmfotograf, trailer, rörlig annonsering
Marknadsföring

Projektledare marknadsföring
Presskontakt
Planeringschef
Föreställningsteknisk chef
Foajéchef
Ensemblechef
Verkstadschef
Chefsproducent
Producent
Teaterchefsassistent
Teaterchef och konstnärlig ledare
Teaterförlag

Christer Johansson
Katja Lindström
Lars Möller

Jenny Petersson
Radek Labunski
Mattias Berglund
Emmalisa Pauly
Mattias Berglund
Marknadsavdelningen Helsingborg
Arena & Scen
Sandra Hallberg
Mira Jalamo
Emma El-Hallah
Jonas Sandberg
Britta Jonasson
Ulla Lidholm
Malin Jonasson Sahlstedt
Michael Mania
Dennis Claesson
Josefin Zimmergren
Kajsa Giertz
Nordiska ApS

Föreställningen är cirka 2 timmar och 30 minuter inklusive paus.

*Tack till Jörgen Düberg
för hjälpen under
repetitionsperioden.*

helsingborgsstadsteater

helsingborgsstadsteater.se

HELSINGBORGS
STADSTEATER